TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 26 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Kelių transportas – Tam tikrų socialinių teisės aktų suderinimas – Reglamentas (EB) Nr. 561/2006 – 9 straipsnio 3 dalis – Sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ – Vieta, kurioje vairuotojas pasiima transporto priemonę, kuriai taikomas šis reglamentas – Sąvoka „kiti darbai“ – Bet koks laikas, šio vairuotojo praleistas vairuojant transporto priemonę, kuriai netaikomas minėtas reglamentas, vykstant iki ir nuo šio veiklos centro“

Byloje C-164/23

dėl *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas, Vengrija) 2023 m. kovo 14 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. kovo 16 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

VOLÁNBUSZ Zrt.

prieš

Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe, trečiosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Piçarra (pranešėjas), N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinė advokatė T. Ćapeta,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *VOLÁNBUSZ Zrt.*, atstovaujamos *jogtanácsosok* K. Mészáros ir P. Varsányi,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *procuratore dello Stato* A. Lipari ir *avvocato dello Stato* G. Santini,

* Proceso kalba: vengrų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos C. Kovács ir P. A. Messina,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 (OL L 102, 2006, p. 1) 9 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant Vengrijos viešojo transporto akcinės bendrovės *VOLÁNBUSZ Zrt.* (toliau – *Volánbusz*) ir *Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal* (Bač Kiškūno provincijos administracijos tarnyba, Vengrija) ginčą dėl šiai bendrovei pareikšto įspėjimo dėl pareigos fiksuoti joje dirbančių vairuotojų darbo laiką pažeidimo teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2002/15/EB

3 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/15/EB dėl asmenų, kurie verčiasi mobiliąja kelių transporto veikla, darbo laiko organizavimo (OL L 80, 2002, p. 35; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 224) 3 straipsnyje įtvirtinta:

„Šioje direktyvoje:

a) „darbo laikas“ – tai:
   1) mobiliems darbuotojams: laikas nuo darbo pradžios iki pabaigos, kurio metu mobilus darbuotojas yra savo darbo vietoje, darbdavio žinioje ir vykdo savo funkcijas ar veiklą, t. y.:

      – laikas, skirtas įvairiai kelių transporto veiklai. Ši veikla yra tokia:

         i) vairavimas;
         ii) pakrovimas ir iškrovimas;
         iii) pagalba įlaipinant keleivius į transporto priemonę ir išlaipinant iš transporto priemonės;
         iv) valymas ir techninė priežiūra;

v) visi kiti darbai, skirti transporto priemonės, krovinio ir keleivių saugumui užtikrinti, arba vykdyti teisinius ir kontrolės įpareigojimus, tiesiogiai susijusius su konkrečia atliekama transporto veikla, įskaitant pakrovimo ir iškrovimo stebėseną, administracinius policijos, muitinės, imigracijos pareigūnų ir kt. formalumus,

– laikas, kuriuo jis negali laisvai disponuoti ir turi būti darbo vietoje, pasirengęs imtis įprastinio darbo, su tam tikromis užduotimis, kurios susijusios su budėjimu, ypač kai laukiama pakrauti arba iškrauti, kada iš anksto nežinoma to trukmė, t. y. prieš išvykimą arba prieš pat faktinę aptariamo laiko tarpsnio pradžią, arba pagal bendras sąlygas, suderėtas socialinių partnerių ir (arba) pagal valstybių narių teisės aktuose nustatytas sąlygas;

<…>“

Reglamentas Nr. 561/2006

4 Reglamento Nr. 561/2006 5 ir 17 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(5) Šiame reglamente numatytos priemonės dėl darbo sąlygų neturėtų pažeisti darbdavių ir darbuotojų teisės kolektyvinėse derybose ar kitokiu būdu numatyti darbuotojams palankesnes nuostatas.

<…>

(17) Šio reglamento tikslas – pagerinti socialines sąlygas darbuotojams, kuriems jis taikomas, taip pat bendrai pagerinti saugų eismą keliuose. To iš esmės siekiama nuostatomis, susijusiomis su maksimaliomis vairavimo trukmėmis per dieną, per savaitę ir per dvi savaites paeiliui, nuostata, kuri įpareigoja suteikti vairuotojui normalų kassavaitinio poilsio laikotarpį mažiausiai vieną kartą per dvi paeiliui einančias savaites, ir nuostatomis, kurios nurodo, kad jokiomis aplinkybėmis kasdienio poilsio laikotarpis negali būti trumpesnis nei nepertraukiamas devynių valandų laikotarpis. <…>“

5 Reglamento 1 straipsnyje įtvirtinta:

„Siekiant suderinti konkurencijos sąlygas tarp sausumos transporto rūšių, ypač kelių transporto sektoriuje, bei pagerinti darbo sąlygas ir saugų eismą keliuose, šis reglamentas nustato vairavimo trukmių, pertraukų ir poilsio laikotarpių taisykles vairuotojams, vežantiems keleivius ir krovinius keliais. Šiuo reglamentu taip pat siekiama skatinti valstybių narių stebėsenos ir vykdymo praktikos bei kelių transporto pramonės darbo pagerėjimą.“

6 Minėto reglamento 3 straipsnyje nustatyta:

„Šis reglamentas netaikomas vežimui keliais:

a) transporto priemonėmis, vežančiomis keleivius reguliariais reisais, neviršijančiais 50 kilometrų;

<…>“

7 To paties reglamento 4 straipsnio e punkte nurodyta:

„Šiame reglamente taikomos šios sąvokos:

<…>

e) „kiti darbai“ – tai visa veikla, [Direktyvos 2002/15] 3 straipsnio a punkte apibrėžta kaip darbo laikas, išskyrus „vairavimą“, įskaitant bet kokį darbą tam pačiam ar kitam darbdaviui, atliekamą transporto sektoriuje ar už jo ribų.“

8 Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Bet koks laikas, vairuotojo praleistas vairuojant transporto priemonę, kuriai netaikomas šis reglamentas, vykstant iki ir nuo transporto priemonės, kuriai taikomas šis reglamentas, jei ji nėra vairuotojo namuose ar darbdavio veiklos centre, kuriame vairuotojas paprastai būna, laikomas „kitais darbais“.“

Vengrijos teisė

9 *Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény* (2012 m. Įstatymas Nr. I, kuriuo patvirtinamas Darbo kodeksas) (*Magyar Közlöny* 2012/2; toliau – Darbo kodeksas) 86 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Darbo laiku nelaikoma:

<…>

b) laikas, darbuotojo praleistas vykstant nuo nuolatinės gyvenamosios vietos arba namų iki faktinės darbo vietos ir nuo darbo vietos iki nuolatinės gyvenamosios vietos arba namų.“

10 Šio kodekso 134 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinta:

„Darbdavys privalo vesti darbo laiko apskaitos registrą dėl:

a) įprastinio ir viršvalandinio darbo laiko;

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 *Volánbusz* yra akcinė viešojo transporto bendrovė; jos vienintelė akcininkė yra Vengrijos valstybė. Ji vykdo keleivių vežimą autobusais reguliariaisiais reisais, tiek viršijančiais 50 kilometrų, tiek ir neviršijančiais šio atstumo. Reglamentas Nr. 561/2006 netaikomas tik tiems autobusams, kuriais vežama reisais, neviršijančiais 50 kilometrų, kaip nurodyta jo 3 straipsnio a punkte.

12 Kai kurie *Volánbusz* dirbantys vairuotojai, vykdydami savo įprastas pareigas (t. y. neturėdami konkrečių minėtos bendrovės nurodymų), paima autobusus šios bendrovės išoriniuose depuose, paprastai teikia savo paslaugas, o pamainai pasibaigus grįžta į tuos depus. Šiuose išoriniuose depuose (didžiąją jų dalį sudaro automobilių stovėjimo aikštelės) nėra vairuotojams skirtų

tarnybinių patalpų, t. y. higienos ar sveikatingumo patalpų, poilsio zonų. Šie išoriniai depai nėra registruoti prekybos registre kaip *Volánbusz* padaliniai ar filialai. Vis dėlto jie nurodyti kaip bendrovės transporto priemonių pasiėmimo vietos, kuriose prasideda ir baigiasi kelionės plane nurodytas reisas, ir yra arčiau vairuotojų namų nei *Volánbusz* padaliniai ar filialai. Dėl mažesnio atstumo šiems vairuotojams reikia mažiau laiko pasiimti šias transporto priemones ir po pamainos grįžti į namus.

13 Pagal Vengrijos darbo kodekso 86 straipsnio 3 dalies b punktą darbo laiku nelaikomas laikas, kuriuo *Volánbusz* vairuotojai jų darbo laikui pasibaigus savo transporto priemone važiuoja pasiimti transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas Nr. 561/2006, ir grįžta iš tų transporto priemonių laikymo vietos. Vis dėlto už tai jiems mokama kelionės išlaidų kompensacija.

14 Atlikusi keletą patikrinimų Bač Kiškūno provincijos administracijos tarnyba nustatė, kad 2022 m. kovo mėn. 67 *Volánbusz* dirbančių vairuotojų kelionės iš namų į bendrovės išorinius depus ir atgal pasibaigus pamainai laiką reikėjo fiksuoti kaip darbo laiką pagal Vengrijos darbo kodekso 134 straipsnį. Todėl 2022 m. spalio 19 d. sprendimu Bač Kiškūno provincijos administracijos tarnyba skyrė *Volánbusz* įspėjimą.

15 Administracijos tarnyba pabrėžia, kad didžioji dalis *Volánbusz* išorinių depų yra tik automobilių stovėjimo aikštelės. Tačiau tokia aikštelė nėra padalinys, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją, įtvirtintą 2001 m. sausio 18 d. Sprendime *Skills Motor Coaches ir kt.* (C-297/99, EU:C:2001:37) ir 2010 m. balandžio 29 d. Sprendime *Smit Reizen* (C-124/09, EU:C:2010:238). Tokiomis aplinkybėmis šių išorinių depų negalima laikyti „darbdavio veiklos centru, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalį. Todėl laikas, kai vairuotojas pamainai pasibaigus transporto priemone, kuriai netaikomas šis reglamentas, vyksta į tokius išorinius depus ir atgal, turėtų būti laikomas „kitais darbais“, kaip tai suprantama pagal šią Sąjungos teisės nuostatą, ir fiksuojamas pagal Vengrijos darbo kodekso 134 straipsnį. Minėta tarnyba mano, kad sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip ji suprantama pagal minėtą Sąjungos teisės nuostatą, yra lygiavertė šiuose sprendimuose vartojamai sąvokai „pagrindinis veiklos centras“.

16 *Volánbusz* šio sprendimo 14 punkte minėtą 2022 m. spalio 19 d. sprendimą apskundė *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas, Vengrija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Bendrovė teigia, kad tikrinti išoriniai autobusų depai laikytini darbdavio veiklos centrais, kuriuose atitinkami vairuotojai paprastai būna, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalį. Tokiomis aplinkybėmis, vadovaujantis šia nuostata, laikas, kai vairuotojas pamainai pasibaigus transporto priemone, kuriai netaikomas šis reglamentas, vyksta į tokius išorinius depus ir atgal, negali būti laikomas „kitais darbais“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, todėl nėra pareigos jo atitinkamai fiksuoti.

17 *Volánbusz* nuomone, priešingas Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalies aiškinimas lemtų paradoksalią situaciją. Iš tiesų, nors laiką, kai vairuotojas pamainai pasibaigus transporto priemone, kuriai netaikomas šis reglamentas, vyksta į išorinį depą, reikėtų fiksuoti kaip darbo laiką, to paties negalima pasakyti apie laiką, vykstant pasiimti transporto priemonės ne šiame išoriniame depe, o šios įmonės padalinyje ar filialuose, net jei atitinkamas išorinis depas buvo įsteigtas šiam kelionės laikui sutrumpinti. Tai neskatintų transporto įmonių nurodyti tokių išorinių depų kaip transporto priemonės, kuriai taikomas šis reglamentas, pasiėmimo vietos.

18 Vis dėlto tokia praktika siekiama pagerinti vairuotojų darbo sąlygas ir saugų eismą keliuose pagal to paties reglamento 1 straipsnį, atsižvelgiant į 17 konstatuojamąją dalį. *Volánbusz* nurodė, kad konkreti atitinkamų vairuotojų paslaugų teikimo vieta nustatyta remiantis tam tikrais kriterijais ir, organizuojant darbą, buvo atsižvelgta į jų asmeninius siekius, norint kuo labiau sutrumpinti kelionę nuo namų iki transporto priemonių, kurioms taikomas minėtas reglamentas, pasiėmimo vietos.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma pažymi, kad sprendimas pagrindinėje byloje priklauso nuo sąvokos „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalį, išaiškinimo. Iš tiesų tai priklauso nuo to, ar ši sąvoka apima vietą be jokių patalpų, skirtą tik transporto priemonėms, kurioms taikomas šis reglamentas, laikyti. Be to, reikia nustatyti, ar tam tikros patalpos, pavyzdžiui, higienos ar sveikatingumo patalpos, poilsio zona, yra būtinos, kad ją būtų galima laikyti „darbdavio veiklos centru, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Pagal *Vólanbusz* ir atitinkamo sektoriaus darbuotojams atstovaujančios profesinės sąjungos sudarytą kolektyvinę sutartį tokia vieta laikoma konkreti atitinkamo vairuotojo paslaugų teikimo vieta, t. y. keleivinio kelių transporto įmonės patalpos, automobilių stovėjimo aikštelė arba kita geografinė vieta, iš kurios jis, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių, reguliariai išvyksta į reisą ir į kurią po jo grįžta.

20 Be to, šis teismas remiasi 2010 m. balandžio 29 d. Sprendimu *Smit Reizen* (C-124/09, EU:C:2010:238), kuriame Teisingumo Teismas apibrėžė sąvoką „įmonės pagrindinis veiklos centras“ taip, kaip tai padaryta ankstesniame punkte minėtoje kolektyvinėje sutartyje pateiktoje sąvokos „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ apibrėžtyje. Tas teismas teigia, kad „konkreti paslaugų teikimo vieta gali būti keleivių vežimo keliais įmonės padalinys, automobilių stovėjimo aikštelė [ar] bet kuri kita geografinė vieta, kurioje prasideda [vairuotojui] kelionės plane nustatytas reisas“.

21 Galiausiai, kaip ir *Volánbusz*, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalies aiškinimas, pagal kurį vairuotojo, savo transporto priemone vykstančio į „darbdavio veiklos centrą, kuriame vairuotojas paprastai būna“, pasiimti transporto priemonės, kuriai taikomas šis reglamentas, sugaištas laikas turėtų būti laikomas darbo laiku, prieštarauja minėtu reglamentu siekiamiems tikslams.

22 Šiomis aplinkybėmis *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 561/2006] 9 straipsnio 3 dalyje esanti sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ gali būti aiškinama kaip konkreti vairuotojo paslaugų teikimo vieta, t. y. keleivinio kelių transporto įmonės patalpos arba automobilių stovėjimo aikštelė, arba kita geografinė vieta, iš kurios jis, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių, reguliariai išvyksta į reisą ir į kurią po jo grįžta?

2. Ar vertinant, ar tam tikra vieta yra „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 561/2006] 9 straipsnio 3 dalį, svarbu, kad toje vietoje būtų įrengtos tinkamos patalpos (pavyzdžiui, higienos ir sveikatingumo patalpos, poilsio zona)?

3. Ar vertinant, ar tam tikra vieta yra darbdavio „veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 561/2006] 9 straipsnio 3 dalį, svarbu, kad šių konkrečių centrų vieta darbuotojams (vairuotojams) būtų paranki, kad bet kuriuo atveju ji būtų arčiau jų namų nei prekybos registre įregistruotos įmonės padaliniai ir filialai ir kad vairuotojų atvykimo į ją trukmė būtų trumpesnė, palyginti su ta, kurios reikia siekiant pradėti ir baigti darbą tuose įmonės padaliniuose ar filialuose?

4. Jeigu sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 561/2006] 9 straipsnio 3 dalį, negali būti apibrėžta kaip konkreti vairuotojo paslaugų teikimo vieta, t. y. keleivinio kelių transporto įmonės patalpos arba autobusų stovėjimo aikštelė, arba kita geografinė vieta, iš kurios pradedamas maršrutas, iš kurios jis, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių, reguliariai išvyksta į reisą ir į kurią po jo grįžta, ar [Reglamente Nr. 561/2006] esančios sąvokos apibrėžimą reikia laikyti nuostata dėl darbo sąlygų, dėl kurios sektoriaus darbdaviai ir darbuotojai kolektyvinėse derybose ar kitokiu būdu gali numatyti darbuotojams palankesnes nuostatas, atsižvelgiant į to reglamento 5 konstatuojamąją dalį?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo–trečiojo klausimų

23 Pirmuoju–trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje vartojama sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ apima išorinį transporto priemonių depą, kuriam taikomas šis reglamentas, iš kurio atitinkamas vairuotojas, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių, reguliariai išvyksta į reisą ir į kurį po jo grįžta. Tas teismas taip pat klausia, ar šiuo tikslu svarbu, kad tokioje vietoje būtų įrengtos higienos ir sveikatingumo patalpos, poilsio zona, taip pat kad ji būtų arti šio vairuotojo namų.

24 Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad bet koks laikas, vairuotojo praleistas vairuojant transporto priemonę, kuriai netaikomas šis reglamentas, vykstant iki ir nuo transporto priemonės, kuriai taikomas šis reglamentas, laikomas „kitais darbais“, jei ji nėra šio vairuotojo namuose ar darbdavio veiklos centre, kuriame šis vairuotojas paprastai būna.

25 Šio 9 straipsnio 3 dalyje nurodyta sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ nėra apibrėžta Reglamente Nr. 561/2006, kuriame šiuo tikslu nėra jokių aiškių nuorodų į valstybių narių teisę. Tokia sąvoka turi būti laikoma autonomine Sąjungos teisės sąvoka ir visoje Sąjungoje aiškinama vienodai.

26 Iš Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalies formuluotės matyti, kad šioje nuostatoje nenustatyta jokių reikalavimų, kad „darbdavio veiklos centre, kuriame vairuotojas paprastai būna“, būtų tam tikros patalpos, pavyzdžiui, higienos ir sveikatingumo patalpos, poilsio zona. Pagal minėtą nuostatą taip pat nereikalaujama, kad šis veiklos centras būtų netoli šio vairuotojo namų. Vis dėlto, remiantis šia formuluote, negalima atsakyti į klausimą, ar sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal tą nuostatą, yra vieta, iš kurios minėtas vairuotojas reguliariai teikia paslaugas ir į kurią grįžta po pamainos, neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių.

27 Į šį klausimą padeda atsakyti šios sąvokos kilmės ir nuostatos, kurioje ji vartojama, analizė.

28 Kaip savo rašytinėse pastabose iš esmės pažymi Europos Komisija, Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalyje įtvirtinama išvada, padaryta Teisingumo Teismo 2001 m. sausio 18 d. Sprendime *Skills Motor Coaches ir kt.* (C-297/99, EU:C:2001:37), susijusiame su 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų (OL L 370, 1985, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 227). Tame sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad vairuotojo pareiga fiksuoti visą kitą darbo laiką taip pat apima laiką, vykstant pasiimti transporto priemonę, kurioje turi būti įrengtas ir naudojamas kontrolės prietaisas (tachografas), esančią ne šio vairuotojo namuose ar jo darbdavio pagrindiniame veiklos centre (šiuo klausimu žr. 2001 m. sausio 18 d. Sprendimo *Skills Motor Coaches ir kt.*, C-297/99, EU:C:2001:37, 35 punktą).

29 Teisingumo Teismas nurodė, kad ši sąvoka „darbdavio veiklos centras“ turėtų būti apibrėžiama ne tik pagal funkcinius kriterijus, susijusius su transporto įmonės vidine organizacija, bet taip pat turi būti atsižvelgiama į kriterijus, susijusius su atitinkamu vairuotoju. Todėl šios sąvokos negalima tapatinti su „buveinės“ sąvoka arba jos aiškinti taip, kad bet kurį transporto įmonei priklausantį transporto priemonių depą galima laikyti darbdavio veiklos centru. Taigi ši sąvoka reiškia šio vairuotojo konkrečią paslaugų teikimo vietą arba „gyvenamąją vietą“, t. y. vietą, į kurią minėtas vairuotojas reguliariai vyksta pasiimti ir vairuoti transporto priemonę, kuriai taikomas Reglamentas Nr. 3821/85, arba vietą, iš kurios jis reguliariai teikia paslaugas ir į kurią grįžta po pamainos, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Smit Reizen*, C-124/09, EU:C:2010:238, 24–28 ir 31 punktus).

30 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad taip apibrėžta sąvoka „darbdavio veiklos centras“ iš esmės atitinka Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalyje pateiktą sąvoką „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“.

31 Be to, sąvoka „kiti darbai“, vartojama šioje nuostatoje ir šio reglamento 4 straipsnio e punkte apibrėžta kaip „visa veikla, [Direktyvos 2002/15] 3 straipsnio a punkte apibrėžta kaip darbo laikas, išskyrus „vairavimą“, įskaitant bet kokį darbą tam pačiam ar kitam darbdaviui, atliekamą transporto sektoriuje ar už jo ribų“, iš esmės atitinka Reglamento Nr. 3821/85 15 straipsnyje vartojamą sąvoką „visi kiti darbo laikotarpiai“.

32 Vadinasi, kai vairuotojas transporto priemonę, kuriai taikomas Reglamentas Nr. 561/2006, pasiima „darbdavio veiklos centre, kuriame [šis] vairuotojas paprastai būna“, kelionės transporto priemone, kuriai netaikomas šis reglamentas, vykstant į šį veiklos centrą ir grįžtant iš jo laiko negalima laikyti „kitais darbais“, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 4 straipsnio e punktą.

33 Taigi reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalimi siekiama reglamentuoti konkrečią, o ne bet kokią kitą situaciją, t. y. situaciją, kai vairuotojas transporto priemonę, kuriai taikomas šis reglamentas, pasiima ne savo namuose ar darbdavio veiklos centre, kuriame vairuotojas paprastai būna.

34 Toks aiškinimas atitinka šio reglamento tikslus, be kita ko, kaip matyti iš 1 straipsnio, siejamo su 17 konstatuojamąja dalimi, pagerinti atitinkamų vairuotojų darbo sąlygas ir saugų eismą keliuose. Atsižvelgiant į šiuos tikslus sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalį, turėtų būti

apibrėžiama ne tik pagal funkcinius kriterijus, susijusius su transporto įmonės vidine organizacija, bet taip pat turi būti atsižvelgiama į kriterijus, susijusius su atitinkamu vairuotoju (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Smit Reizen*, C-124/09, EU:C:2010:238, 24 punktą).

35 Vis dėlto tai, kad tokia vieta yra palankesnė atitinkamam vairuotojui (pirmiausia dėl to, kad ji yra arčiau jo namų), nėra pakankamas kriterijus, kad ją būtų galima laikyti „darbdavio veiklos centru, kuriame vairuotojas paprastai būna“. Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas atitinkamo vairuotojo padėtį apibūdinančias aplinkybes, privalės patikrinti, ar šis vairuotojas iš tiesų paprastai būna pagrindinėje byloje aptariamoje vietoje (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Smit Reizen*, C-124/09, EU:C:2010:238, 30 punktą).

36 Siekiant atsakyti į konkretų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą, svarbu pridurti, kad, nepažeidžiant tikslo pagerinti atitinkamų vairuotojų darbo sąlygas, Reglamente Nr. 561/2006 nereikalaujama higienos ir sveikatingumo patalpų ar poilsio zonos tam, kad tokią vietą, kaip aptariama pagrindinėje byloje, būtų galima laikyti „darbdavio veiklos centru, kuriame vairuotojas paprastai būna“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalį.

37 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį–trečiąjį klausimus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 561/2006 9 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje vartojama sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ reiškia išorinį transporto priemonių depą, kuriam taikomas šis reglamentas, iš kurio atitinkamas vairuotojas, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių, reguliariai išvyksta į reisą ir į kurį po jo grįžta. Šiuo aspektu nėra svarbu, ar tokioje vietoje yra įrengtos higienos ir sveikatingumo patalpos, poilsio zona. Nors galima atsižvelgti į tai, kad ji yra arti šio vairuotojo namų, tačiau tai nėra lemiamas veiksnys.

Dėl ketvirtojo klausimo

38 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį–trečiąjį klausimus, nereikia atsakyti į ketvirtąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

39 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 9 straipsnio 3 dalis

turi būti aiškinama taip:

šioje nuostatoje vartojama sąvoka „darbdavio veiklos centras, kuriame vairuotojas paprastai būna“ reiškia išorinį transporto priemonių depą, kuriam taikomas šis reglamentas, iš kurio atitinkamas vairuotojas, vykdydamas įprastas savo funkcijas ir neturėdamas pareigos vykdyti ypatingų darbdavio užduočių, reguliariai išvyksta į reisą ir į kurį po jo grįžta. Šiuo aspektu nėra svarbu, ar tokioje vietoje yra įrengtos higienos ir sveikatingumo patalpos, poilsio zona. Nors galima atsižvelgti į tai, kad ji yra arti šio vairuotojo namų, tačiau tai nėra lemiamas veiksnys.

Parašai.